

OSJETI Harmoniju

plavi ciklus

zf ZAGREBAČKA
FILHARMONIJA

Koncert otvorenja sezone

PETAK 30.9.2022. / 19:30

KONCERTNA DVORANA LISINSKI

DAWID RUNTZ dirigent
LOVRE MARUŠIĆ klavir

Mozart / Papandopulo / Strauss

OSJETI
Harmoniju

PETAK 30.9.2022.

DAWID RUNTZ dirigent
LOVRE MARUŠIĆ klavir

WOLFGANG AMADEUS MOZART

Koncert za klavir i orkestar u C-duru, KV 503 32'
Allegro maestoso
Andante
Allegretto

***

BORIS PAPANDOPULO

Amfitrion, uvertira operi 4'

RICHARD STRAUSS

Alpska simfonija, op. 64 55'

LIVADA ZAGREBAČKE FILHARMONIJE

U četvrtak, 29. 10. 2022. Zagrebačka filharmonija je dobila svoje počasno mjesto u parku Maksimir - Livadu Zagrebačke filharmonije.

"Umjetnost uvijek nađe put do publike, jer bez nje ne može. Stvorena je da dijeli svoj sadržaj i da bude inspiracija drugim umjetničkim djelima. Umjetnost jednostavno nije moguće zaključati. Ona može promijeniti oblike, ali zauvijek ostaje. Upravo zato nadahnjuje."

Tim riječima je Zagrebačka filharmonija pokrenula niz koncerata na livadama parka Maksimir u vrijeme korone i otvorila pozornice pod otvorenim nebom na radost izvođača i publike.

Kao zahvala za tu gestu, Javna ustanova Maksimir za upravljanje zaštićenim područjima Grada Zagreba nazvala je jednu od tih livada njihovim imenom, a Zagrebačka filharmonija će nastavljati muzicirati u najljepšim plućima grada Zagreba.

Livadu su otvorili v.d. ravnateljica Javne ustanove Maksimir za upravljanje zaštićenim područjima Grada Zagreba Nika Dolenc, v.d. ravnatelj Zagrebačke filharmonije, Mirko Boch i šef dirigent Dawid Runtz.

"Suaki dan i svaki pokus s mojim dragim filharmoničarima divna je lekcija i za njih, i za mene. Volim se vraćati ovom orkestru, jer uvijek mogu računati na njihov puni angažman."

- iz razgovora za Večernji list,
22. rujna 2022.

DAWID RUNTZ dirigent

Kao šef dirigent Zagrebačke filharmonije od siječnja 2021. kroz iduće tri sezone te glavni dirigent Poljske kraljevske opere od 2017. godine, **Dawid Runtz** međunarodno je sve prisutniji umjetnik besprijekorne, elegantne tehnike, sigurnoga vladanja mnogim vrlo zahtjevnim partiturama, izvanrednog osjećaja za glazbu, izražene komunikativnosti i emocionalnih izvedbi.

Njegovi dosadašnji nastupi sa Zagrebačkom filharmonijom uključuju hvaljene izvedbe *Posvećenja proljeća* Igora Stravinskog i *Koncerta za violončelo i orkestar u a-molu* Roberta Schumanna. Godine 2019. održao je turneju s Filharmoničarima u Kuvajtu, a u siječnju 2020. dirigirao je koncertom na Akademiji *Santa Cecilia* u Rimu u povodu predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem EU-a, koji mu je naposljetku osigurao trenutačnu poziciju šefa dirigenta.

Poljski dirigent koji živi i radi u Varšavi, debitantski je nastup održao 2016. ravnajući Varšavskom filharmonijom, nakon što je diplomirao na Glazbenom sveučilištu Frédéricia Chopina u klasi maestra Antonija Wita. Posljednjih godina kao gostujući dirigent nastupao je s većinom najuglednijih poljskih orkestara te stekao reputaciju jednoga od najkarizmatičnijih dirigenata nove generacije u ovom dijelu Europe.

Među nadolazećim nastupima ističe pozive Lihtenštajnskog simfonijskog orkestra, Filharmonijskog orkestra *Arthur Rubinstein*, Krakovske filharmonije i operne kuće *Opera Nova* iz Bydgoszcza.

Među najistaknutijim gostovanjima ističe uspješni debi s Pacifičkim festivalskim orkestrom u Sapporu (Japan), kada je na završnom koncertu dirigirao izvedbu simfonijske pjesme *Don Juan* Richarda Straussa, potom turneju Litvom s orkestrom Sinfonia Varsovia u

povodu 100. obljetnice nezavisnosti Republike Poljske s *Koncertom za gudački orkestar Grażyne Bacewicz, 2. violinskim koncertom Henryka Wieniawskog* te *7. simfonijom* Ludwiga van Beethovena, koncert otvorenja Festivala Krzysztofa Pendereckog s Varšavskom filharmonijom u povodu 85. godišnjice skladateljeva rođenja te koncert s istim orkestrom na festivalu *La Folle Journée*, kao i angažmane s Nacionalnim simfonijskim orkestrom Poljskog radija, Orkestrom mladih *Luigi Cherubini*, Orkestrom Akademije Ludwiga van Beethovena, ansamblom Sinfonietta Cracovia i Orkestrom Poljskoga radija, između ostalih. Dirigirao je i Poljskim simfonijskim orkestrom mladih na Uskršnjem festivalu Ludwiga van Beethovena u Varšavi s programom na kojemu se našla Beethovenova uvertira *Egmont*, Haydnov *Koncert za trubu i orkestar u Es-duru* te Mozartova *36. simfonija u C-duru*.

Kao operni dirigent debitirao je 2015. operom *Orfej* Dariusza Przybylskog u Varšavskoj komornoj operi. Iste je godine započeo trogodišnju suradnju s Operom Poljskog narodnog kazališta u Varšavi, gdje je asistirao u produkcijama Mozartovih opera *La clemenza di Tito* i *Čarobna frula*, Verdijeva *Nabucca* te baleta *Oluja* na glazbu Henryja Purcella, Thomasa Tallisa, Roberta Johnsona, Matthewa Lockea i Michela van der Aaa.

Dawidov aktualni angažman u Poljskoj kraljevskoj operi obuhvaća dirigiranje dvjema novim produkcijama po sezoni te redovite nastupe u okviru koncertne sezone. Njegov tamošnji repertoar uključuje premijere opera *Seviljski brijač* Gioachina Rossinija, *Figarov pir*, *Così fan tutte* i *La finta giardiniera* Wolfganga Amadeusa Mozarta i izvedbu opere *Uklete vlastelinstvo* Stanisława Moniuszka.

Među prethodna dostignuća koja su mu pomogla u brušenju dirigentskih vještina ubraja sudjelovanje u drugom izdanju Talijanske operne akademije Riccarda Mutija (2016.), gdje je radio na Verdijevoj operi *La Traviata* pod paskom samoga Mutija kao najmlađi od četvorice pomno odabranih polaznika.

Također je sudjelovao u prestižnoj majstorskoj radionici s Concertgebouw-orkestrom u Amsterdamu koju je vodio Daniele Gatti (2017.), gdje je dirigirao izvedbama Mozartove *40. simfonije u g-molu*, Mahlerove *4. simfonije* i Stravinskijeva *Petruške*.

Suradivao je i s uglednim skladateljem filmske glazbe Zbigniewom Preisnerom na snimanju glazbe za filmove *Valley of Shadows* (redatelj Jonas Matzow Gulbrandsen, 2017.), *Lian Qu 1980* (redatelj Feng Mei, 2020.) i *Man of God* (redateljica Yelena Popovic, 2020.).

Godine 2018. osvojio je treću nagradu te nagradu publike na 1. međunarodnom natjecanju dirigenata u Hong Kongu, u finalu ravnajući Brahmsovu *3. simfoniju u F-duru*. Kasnije iste godine suradivao je s Bostonskim simfonijskim orkestrom na audiciji za asistenta dirigenta. Za vrijeme boravka u SAD-u polazio je poznate majstorske radionice u okviru festivala u Tanglewoodu.

Dobitnik je brojnih poljskih dirigentskih nagrada i stipendija, a bio je i asistent Jaceka Kaspzyka u Varšavskoj filharmoniji u sezoni 2017./2018. kao dobitnik stipendije poljskog Ministarstva kulture i narodne baštine.

Predavač je na Glazbenom sveučilištu Frédéricica Chopina u Varšavi, gdje je nedavno stekao doktorat iz dirigiranja.

Ove godine primio je Nagradu *Orlando* Hrvatske radiotelevizije koja se dodjeljuje za najuspješnija ostvarenja u dramskom i glazbenom programu Dubrovačkih ljetnih igara, za njegov koncert s Dubrovačkim simfonijskim orkestrom.

"Svijet je prepun brzoprstih mladih pijanista. Ali, među njima se izdvajaju oni poput Marušića kojima su misli i umjetnička imaginacija brže od prstiju." - Branimir Pofuk, Večernji list

LOVRE MARUŠIĆ klavir

Lovre Marušić međunarodnu je reputaciju potvrdio srebrnom medaljom na prestižnom Međunarodnom pijanističkom natjecanju u Clevelandu 2021. godine. Dobitnik je i brojnih drugih značajnih nagrada na uglednim pijanističkim natjecanjima, među kojima se ističu: prva nagrada na 20. Međunarodnom natjecanju *Santa Cecilia* u Portu (2018.), prva nagrada na Međunarodnom natjecanju *IMF* u Parizu (2018.), kao i prva nagrada, nagrada žirija te nagrada publike na Međunarodnom pijanističkom natjecanju *Isidor Bajić* u Novom Sadu (2016.).

Prve poduke iz klavira dobio je od Rozarije Samodol u rodnom Omišu, a na poziv slavne ruske pijanistice Natalije Trull godine 2006. otišao je u Moskvu na Centralnu muzičku školu Državnog konzervatorija *P. I. Čajkovski*, koju je 2011. uspješno završio. Studij na Muzičkoj akademiji u Zagrebu započeo je u klasi Rubena Dalibaltayana, a nastavio te diplomirao u klasi Ljubomira Gašparovića. Poslijediplomski studij nastavio je na Visokoj školi za glazbu *Franz Liszt* u Weimaru u klasi Grigoryja Gruzmana.

Zabilježio je nastupe s eminentnim orkestrima i vrhunskim komornim sastavima poput Simfonijskog orkestra iz Clevelanda, Zagrebačke filharmonije, Simfonijskog orkestra HRT-a, Vojvođanskih simfoničara, Beogradskih simfoničara, Irkutske filharmonije, Orkestra HNK-a iz Splita te Zagrebačkih i Splitskih solista.

Dobitnik je Dekanove i Rektorove nagrade Sveučilišta u Zagrebu za iznimne rezultate tijekom studija.

Kao solist i komorni glazbenik nastupio je na raznim festivalima i u koncertnim ciklusima diljem Hrvatske, Srbije, Crne Gore, Kosova, Austrije, Njemačke, Portugala, Lihtenštajna, Rusije, Francuske i SAD-a. Trenutačno je zaposlen na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u zvanju asistenta na klavirskom odjelu te je umjetnički voditelj međunarodnog festivala komorne glazbe *Ostinato* u Omišu. Generalno zastupništvo potpisao je s tvrtkom *CristoforiumArt*.

WOLFGANG AMADEUS MOZART

Koncert za klavir u C-duru, KV 503

Prema Mozartovu vlastitom unosu u popis djela, KV 503 zaključio je 4. prosinca 1786. godine, iako papir i vodeni žig navode na zaključak da je djelo začeto dvije godine ranije, tijekom zime 1784.-85. godine. Ostavio ga je nedovršenim, po strani, vrativši mu se u povodu koncertne sezone za Došašće spomenute 1786., planirajući tada ciklus od četiri pretplatnička koncerta, tzv. akademije u Fillenbaumovu kasinu u *Trattnerhofu*, za što se vrlo vjerojatno posvetio zaključenju ranije započete kompozicije.

Djelo je praiszeo, pretpostavlja se, 5. prosinca te godine, iako ne postoji dokument koji bi potvrdio takvu pretpostavku. Ponovljena izvedba odigrala se u *Kärntnertheateru* 7. ožujka naredne 1787. godine, na koncertu pijanistice Maximiliane Willmann, Mozartove učenice iz klavira; niti ta pretpostavka, međutim, nije potvrđena. Kasnije, godine 1789. Mozart je priredio akademiju sa znamenitom sopranisticom Josephom Duscek u leipziškom *Gewandhausu* i taj je događaj moguće potvrditi kao prigodu u kojoj je izvedeno večerašnje ostvarenje. Mozartu je itekako bilo stalo predstaviti skladbu leipziškoj javnosti; osim toga, visoko je cijenio to svoje ostvarenje, najduži i jedan od najkompleksnijih među svim njegovim klavirskim koncertima.

Pregršt skica koje su ostale po završetku djela govore u prilog činjenici prema kojoj Mozart nije tako "lako" i uvijek "iz glave" skladao svoja ostvarenja. Naprotiv, skice otkrivaju golemi intelektualni napor koji je autor morao uložiti u njegovo ostvarenje.

Skladba nije objavljena za Mozartova života, kao niti glavnina njegovih klavirskih koncerata. Razlog tome treba tražiti i u njegovu stavu da klavirske koncerte promatra kao ekskluzivno vlastite kompozicije, čuvane daleko od javnosti, za vlastitu promociju, "za mene i maleni krug ljubitelja glazbe i *connoisseursa*

koji su obećali kao ih neće pustiti iz svojih ruku", kako je zapisao u jednom pismu upravo iz 1786. godine.

Koncert KV 503, dvadeset i peti po redu, plod je Mozartovih zrelih godina, nastao tijekom izuzetno plodnoga razdoblja u kojemu su svjetlo dana, samo 1786., ugledale opera *Figarov pir*, *Praška simfonija*, Gudački kvartet *Hoffmeister* i Klavirski trio u B-duru, ali i koncerti koji su prethodili večerašnjem, 23. i 24. po redu. Zbog toga se 1786. ističe i kao "godina klavirskog koncerta" u Mozartovu stvaralaštvu. Inače, između 1784. i 1786. Mozart je ostvario čak dvanaest od ukupno dvadeset i sedam klavirskih koncerata, što također potvrđuje veliku pozornost koju je u tom razdoblju, ali i u stvaralaštvu općenito, posvetio toj koncertantnoj vrsti.

Čvrstoćom građe, individualitetom, dramatikom i karakternošću, virtuozištetom, ali i trenucima krajnje intime, 25. Mozartov koncert daleko nadilazi okvire klavirskoga koncertantnog žanra. A upravo tu osobinu pogađa i John Irving u programskoj bilješci za jedno diskografsko izdanje, u kojoj među ostalim piše:

"Pogledajte samo početni *tutti*. Njegova direktna početna tema vojnog karaktera istodobno je i gesta i struktura, koja na gotovo 'udžbenički' način mapira tonski prostor utemeljen na odnosu tonike i dominante, poput standardnoga prvog poteza u šahu. Sadržan u njoj, međutim, dašak je individualnosti, dijalog donesen u puhačima, koji će postati presudan za daljnji razvoj stavka. Kad to čavrljanje ubrzo skrene u molski tonalitet, osjećamo kako nam Mozart najavljuje veliki format prvoga stavka, kao da je jedan od šahista učinio potez tako briljantan i neočekivan, da je njime promijenio cjelokupni tijek igre, podižući uloge, ugrožavajući sigurnost uspostavljenju 'udžbeničkim' početkom. Od toga trenutka, sve što će se dalje događati, nosit će 'otiske' simfonijskog. Gusto tkana kontrapunktska igra gudača i puhača, promjenjive teksture, razvojni odlomci, reference na vojnu glazbu (s kratkim odbleskom revolucionarne Francuske, *Marseljezom* koja odjekuje iz daljine?)... Sve to nisu očekivani sastojci jednoga klavirskog koncerta".

S obzirom da je posrijedi jedno od ne samo najopsežnijih, nego i strukturno najambicioznijih ostvarenja među Mozartovim klavirskim koncertima, neki autori nazivaju ga i "carskih", želeći tako napraviti poveznicu djela prema klavirskim koncertima Ludwiga van Beethovena. Drugi ga, pak, uspoređuju s autorovom *Jupiter*-simfonijom, ne samo zbog istovjetnosti početnoga tonaliteta, nego i zbog arhitektonske opsežnosti te ekspresivne snage koja odlikuje ovo klavirsko remek-djelo.

BORIS PAPANDOPULO

Amfitrion, predigra operi

Veliki hrvatski skladatelj i dirigent **Boris Papandopulo** (Bad Honnef, Njemačka, 1906. – Zagreb, 1991.) potomak je ugledne obitelji Strozzi (baka glumica Marija Ružička-Strozzi, ujak redatelj Tito Strozzi). Papandopulova majka bila je Maja Strozzi-Pečić, cijenjena sopranistica, a otac ruski plemenitaš grčkoga podrijetla Konstantin Papandopulos.

Kompoziciju je Papandopulo studirao kod cijenjenog učitelja iz kompozicije, skladatelja Blagoja Berse na Muzičkoj akademiji u Zagrebu, a godine 1925. na preporuku Igora Stravinskog dirigiranje je započeo studirati u Beču, najprije privatno kod uglednog nizozemskog dirigenta i skladatelja Dirka Focka, a potom u njegovu razredu na Novom bečkom konzervatoriju (1925.-28).

Skladateljsku karijeru započeo je zapaženom izvedbom kantate *Slavoslovije* (*Laudamus*) 1928. u Musikvereinu u Beču, a nastavio kao skladatelj i dirigent u Zagrebu. Godine 1935. preselio se u Split, gdje je postao nastavnik na Gradskoj muzičkoj školi i zborovođa Pjevačkog društva *Zvonimir*; iste godine dovršio je operu *Sunčanica* i skladao oratorij *Muka gospodina našega Isukrsta*. U Splitu je 1936. nastala i njegova druga opera, *Amfitrion*, iz koje večeras slušamo *Predigru*.

Tri godine kasnije vratio se u Zagreb. Tu je ponovno preuzeo Hrvatsko pjevačko društvo *Kolo*, postao dirigent u Operi (u periodu 1943.-45. i njen ravnatelj), paralelno vodio Simfonijski orkestar današnje Hrvatske radiotelevizije (1942.-45.) te skladao antologijske kompozicije *Hrvatsku misu* i *Sinfoniettu za gudače*.

Poslije Drugoga svjetskog rata, među ostalim, bio je dirigent opernih kuća u Zagrebu, Splitu, Rijeci (u dva navrata i ravnatelj opere) te Sarajevu. Bio je i stalni gost-dirigent Kazališta *Komedija* u Zagrebu te Opere u Kairu. Od 1965. redovni je član današnje Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Intenzivno je surađivao i sa Zagrebačkom filharmonijom.

Autor je jednoga od najopsežnijih i umjetnički najvažnijih opusa koji je nastajao kroz više od šest desetljeća (s oko 450 najraznolikijih ostvarenja), zbog čega ga s pravom smatramo jednom od najvećih skladateljskih osobnosti hrvatske glazbe 20. stoljeća.

Komičnu operu *Amfitrion* u tri čina i šest slika skladao je u Splitu 1936. na libreto Mije Štimca i Enrica Goliscianija prema Molièreu (prema njegovoj komediji *Amphitryon* iz 1668. godine). Opera je četiri godine po nastanku – 17. veljače 1940. – prouzvedena u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu pod autorovim ravnanjem, u režiji Tita Strozija.

Smatrana dugo izgubljenom, partitura opere početkom 21. stoljeća ponovno je pronađena, a suita iz opere predstavljena godine 2011. u koncertnoj sezoni Zagrebačke filharmonije. Muzikolog Davor Merkaš spominje kako se klavirski izvadak djela skrivao u ostavštini ni manje, ni više nego legendarnog austrijskog dirigenta Karla Böhma u Beču!

Na koncertnim rasporedima Zagrebačke filharmonije *Predigra* iz opere javlja se od 1950.-ih nadalje (na repertoarima slavni dirigenata Friedricha Zauna, Milana Horvata i dr.). Manje je na repertoaru od skladateljve *Sinfoniette*, zasigurno još manje od vrlo često izvođenog *Hommagea à Bach*, pa ipak, opetovano se javlja u koncertnim rasporedima sve do današnjih dana.

Posebno intenzivni život bilježi 1980.-ih kada je na repertoar prihvaća znameniti japanski maestro Kazushi Ōno, nekadašnji šef-dirigent Zagrebačke filharmonije, koji ju je izvodio u Zagrebu, ali i na turneji Zagrebačke filharmonije 1988. u tadašnjoj Čehoslovačkoj. Godine 2001. objavljena je i živa snimka djela pod ravnanjem samog Papandopula, sa Zagrebačkom filharmonijom, zabilježena u sklopu skladateljeve autorske večeri održane 24. studenog 1986. godine u povodu njegova osamdesetog rođendana.

Djelo nastavlja živjeti na repertoaru Zagrebačke filharmonije i u novom tisućljeću, primjerice godine 2009. na gostovanju Filharmoničara pod ravnanjem slavnog violinista, maestra Shlome Mintza na međunarodnom festivalu u Ankari u Turskoj. Prigrlio ju je i trenutačni šef-dirigent Zagrebačke filharmonije, maestro Dawid Runtz, koji ju je predstavio u Čileu, uz tamošnji Nacionalni simfonijski orkestar, na nedavnom gostovanju u povodu 30. obljetnice diplomatskih odnosa Hrvatske i Čilea.

Predigra operi dobar je primjer Papandopulova neoklasičkog stila. Djelo karakteriziraju čisti formalni obrisi, britka kontrapunktska igra, živopisni orkestralni koloriti i koncertantni tretman pojedinih instrumenata te orkestralnih skupina.

RICHARD STRAUSS

Alpska simfonija, op. 64

"*Alpensinfonie* Richarda Straussa ne izvodi se tako često jer zahtijeva vrlo velik orkestar (više od 100 ljudi na pozornici!), uključujući neobične instrumente poput mašina za vjetar i grmljavinu ili kravljih zvona. Ovo izuzetno remek-djelo inspirirano je danom provedenim u Alpama – od izlaska sunca, kroz oluju, do zalaska sunca. Slušajući ovu sugestivnu glazbu, zaista možete zamisliti nevjerovatno planinski krajolik. Strauss je bio genijalan skladatelj koji je znao kako pretvoriti zvuk orkestra u sliku. Djelo je

nevjerojatno dojmljivo i dirljivo te mogu obećati nezaboravno iskustvo, osobito onima koji ovu jedinstvenu simfoniju nikada nisu čuli." – Dawid Runtz u intervjuu za *Večernji list*, 22. rujna 2022.

Posljednja među velikim simfonijskim pjesmama iz 1915. godine, pojavila se više od desetljeća nakon najbliže prethodnice, simfonijske pjesme *Sinfonia domestica* (1903.). Skladba je začeta još 1899., zamišljena kao glazbena posveta švicarskom slikaru Karlu Staufferu. **Richard Strauss** (München, 1864. – Garmisch-Partenkirchen, 1949.) napustio je ovu ideju, a skice su prešle u četverostavačnu skladbu *Alpe*. Nosivi materijal i ove nedovršene kompozicije postao je kasnije osnovni sadržaj *Alpske simfonije*. Strauss je napustio rad na djelu sve do 1911. godine, kada se u povodu smrti dragog mu prijatelja Gustava Mahlera ("Mahlerova smrt jako me je pogodila...") ponovno prihvatio skladanja. Rezultat je trebala biti dvodijelna kompozicija *Antikrist: Alpska simfonija* (prema Nietzscheovu poetsko-filozofskom eseju iz 1888. godine), ali je naposljetku Strauss odustao od drugoga dijela te jednostavačnu skladbu nazvao jednostavno – *Alpska simfonija*. Partitura zaključena u veljači 1915. ponijela je posvetu knezu Nicolausu Seebachu, ravnatelju Kraljevske opere u Dresdenu u kojoj je skladatelj doživio premijere čak šest svojih opera.

Simfonija je praizvedena 25. listopada 1915. pod autorovim ravnanjem uz Dresdensku kraljevsku kapelu u Berlinu. Izvedba je polučila miješane reakcije. Autor je, međutim, bio prilično zadovoljan: "To je zaista dobar komad glazbe!", zaključio je.

U pogledu izvedbenih snaga poznati je orkestrator nadišao čak i samog sebe: golema partitura zahtijeva golemi orkestar (uključujući mašine za vjetar i za grmljavinu); to je razlog da je nazivaju i "noćnom morom organizatora". Zanimljiv je i podatak da je upravo ova skladba – u izvedbi Herberta von Karajana i Berlinske filharmonije – bila prvo djelo ikad objavljeno na *compact disc* formatu 1982. godine (paralelno s albumom *The Visitors* grupe Abba).

U dvadeset i dvije kontinuirane sekcije, *Alpska simfonija* na izvanglazbenoj razini kronološki prati sve faze jedanaestosatnog uspona na alpski vrh od svitanja do sutona: Noć - Izlazak sunca - Uspon - Ulazak u šumu - Lutanje uz potok - Kod vodopada - Prikaza - Na cvjetnim livadama - Na planinskom pašnjaku - Izgubljeni u gustišu - Na ledenjaku - Trenuci opasnosti - Na vrhu - Vizija - Magla se diže - Sunce nestaje - Elegija - Zatišje pred oluju - Grmljavina i oluja, silazak - Zalazak sunca - Zamiranje zvukova - Noć.

Zbog izražene deskriptivnosti, ovo djelo nerijetko je nepravedno tumačeno kao slijed muzičkih razglednica skladateljeve voljene Bavorske. Istina jest da djelo donosi direktne poveznice sa šumama, poljima, glečerima i planinskim vrhovima Bavorskih Alpa, no promatramo li skladbu isključivo u odnosu na tu deskriptivnu razinu, propustit ćemo doživjeti i razumjeti njene dublje slojeve.

Jer, iako je nastala dvadesetak godina nakon *Tako je govorio Zaratustra* (1896.), još uvijek nismo daleko od ove poznate simfonijske pjesme; ili, kao što bi rekao njemački muzikolog Franzpeter Messmer: "Zaratustra se s planine spušta na poljane čovječanstva; putnik-namjernik u *Alpskoj simfoniji* poduzima suprotni smjer, uspinjući se ususret planinskim vrhuncima".

Na temelju Straussove sklonosti Nietzscheovim filozofskim idejama i skladateljeva panteističkog osjećanja Prirode, Alpsku simfoniju moguće je, stoga, promatrati kao treći dio simfonijske trilogije: Na njenu početku stoji *Tako je govorio Zaratustra*, nastavlja je *Život junaka*, a zaključuje upravo *Alpska simfonija* kao "moralno pročišćenje kroz osobnu snagu, oslobođenje kroz napor i štovanje Prirode, vječne i čudesne".

Priprema i realizacija tekstova

G.A.D. PRODUKCIJA / www.gad.hr

VIOLINE I. Martin Draušnik, koncertni majstor, Marin Maras, Korana Rucner Novak, Davide Albanese, Alina Gubajdullina, Marija Bašić, Mario Braković, Martina Sačar Pavlin, Saša Borčić Reba, Ana Slavica, Ivan Finta, Lovorka Moslavac, Odette Cavaliere, Teodora Sucala Matei, Marta Bratković

VIOLINE II. Sho Akamatsu*, Val Bakrač**, Vera Kurova, Ivo Jukić, Vlatka Pečić Juranić, Josip Novosel, Darko Franković**, Krešimir Bratković, Iva Kralj, Margareta Ugrin, Dragana Tomić, Sandra Bingula Nožica, Branimir Vagroš, Paola Beziza

VIOLINE III. Lucija Brnadić*, Krešimir Ferenčina**, Aleksandar Jakopanec, Tajana Škorić, Pavla Kovač, Magda Skaramuca, Asja Frank Perčić, Tvrтко Pavlin, Marko Otmačić, Lovorka Abramović Šoljan, Filip Vitko, Igor Košutić

VIOLONČELA Smiljan Mrčela*, Vinko Rucner**, Oliver Đorđević, Martina Pavlin, Janko Franković, Lana Lucija Horvatić, Jurica Mrčela, Emanuel Pavon, Dora Kuzmin Maković

KONTRABASI Nikša Bobetko*, Antal Papp**, Darko Krešić**
Borna Dejanović, Dubravko Palanović, Ilin Dime Dimovski, Tihomir Novak
Marko Radić, Franjo Zvonar

FLAUTE Ana Batinica*, Matea Škarić Janković

PICCOLO Lucija Stilinović, Dani Bošnjak

OBOE Zoltan Hornyanszky* Katarina Grubić

ENGLYESKI ROG Žarko Antonić

KLARINETI Davor Reba*, Dunja Košutić

KLARINET BAS Ratko Vojtek

KLARINET ES Mario Fabijanić

FAGOTI Matko Smolčić*, Jorge Ricardo Luque Perdomo*, Petar Križanić

KONTRA FAGOT Goran Juras

ROGOVI Viktor Kirčenkov*, Yevhen Churikov*, Petar Kšenek, Lenart Istenič
Nikola Jarki, Jan Janković, Bruno Grošić, Hrvoje Grah

TRUBE Marin Zokić*, Tomica Rukljić*, Dario Cepić, Peter Firšt

TROMBONI Antonio Janković*, Mario Šincek*, Marin Rabadan,
Goran Glavaš, Ivan Mučić

TUBA Krunoslav Babić, Jurica Rukljić

TIMPANI Ema Krešić, Leonardo Losciale

UDARALJKE Željko Grigić, Krunoslav Benko, Renato Palatinuš, Fran Krsto Šercar

HARFA Mirjam Lučev Debanić*, Mirjana Krišković

CELESTA Filip Fak

ORGULJE Katarina Javora

NADZORNIK ORKESTRA Davor Capković

* vođe dionica / ** zamjenici vođa dionica

Grad Zagreb

PARTNER U OFF CIKLUSU

MEDIJSKI PARTNERI

**Večernji
list**

START

VIJENAC

ZAGREB
moj grad

SPONZORI

CVIJEĆE Izabel

SLUŽBENO VOZILO

PORSCHE
INTER AUTO

Izdavač: Zagrebačka filharmonija

Za izdavača: Mirko Boch, ravnatelj

Urednik: Ivan Lozić

Dizajn i priprema tekstova: G.A.D. PRODUKCIJA d.o.o.

Tisak: Printera Grupa d.o.o.

Cijena koncertnog programa: 15 kn

*Zagrebačka filharmonija zadržava pravo izmjene programa.